

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5.50 mesečno, četrtletno K 16.50.

Če si pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 5.—. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Še nekaj besed.

(Iz govora državnega poslanca Voglarja.)

(Dalje.)

Tudi kralj Peter je ravno tako s krvjo zvezan s srbskim narodom kakor njegov prednik Črni Jurij. Pred 40 leti so bili Srbi v današnji Bosni še sužnji Turkov. Kralj Peter takrat ni bil na prestolu, ker so ga Avstrijci izpodrinili in postavili na njegovo mesto nemškega sužnja Milana. Peter je pred 40 leti zbral četo hrabrih bosanskih Srbov, pobegnil z njimi v bosansko gorovje ter s svojim junastvom v prvi vrsti pripomogel, da so se bosanski Srbi osvobodili turškega jarma.

In isti kralj Peter je predlanskim, ko se je morala hrabra srbska vojska umakniti pred milijonsko nemško premočjo iz svoje domovine, ležal kot 70letni starček s puško v roki v strelskem jarku, iz katerega ni hotel oditi in zapustiti domovine. Takrat je rekel svojim vojakom po vsem svetu znane besede: „Pustite me tukaj umreti. Odvezem Vas Vaše prisege meni kot kralju; ne morem pa Vas odvezati Vaše prisege, ki ste jo prisegli domovini. Pustite mene tukaj, sami pa se rešite, in vrnite se in osvobodite zopet domovino!“ Le s silo so rešili starčka-kralja gotove smrti ter ga odvedli v svobodo.

In temu kmetskemu kralju, temu kralju mučeniku bi se morali Srbi odreči ter ga

Lovski kralj.

»Čuj Marjanca! — še bo lušno!« je kričal kmet Matijče, ko je vinjen kolovratil preko svojega prostornega dvorišča v kuhinjo, kjer se je marljivo sukala njegova skrbna žena Marjana.

Kmet Matijče je bil najpremožnejši vaščan v Strmci. Njegov oče, priden in neutrujen možakar, se je celo življenje pehal in si prizadeval, da spravi čim več sveta in denarja k hiši, katero je pred smrtjo s kopico dobrih nauk izročil svojemu edinemu sinu Matijčetu.

Matijče je pač hlastil po ogromnem premoženju, ni pa vpošteval očetovih nauk. — Kaj on potrebuje nauk? — Samo da je denar pri hiši, pa se lahko gospodari. Posestvo obdelujejo hlapci in dekle, ki so zato ustvarjeni, hišo in hlevce opravlja žena in pastir, mož pa samo je in pije ter se udeležuje javnega življenja in zabave.

Seveda reven kmetič ali bajtar tega ne zmore, a premožnemu Matijčetu bi se nikakor ne spodobilo, da bi lazil za plugom in vihtel motiko kot navadni težaki.

On je imel veliko posla in skrbi z mestno gospodo, katera se je tako rada napajala z njegovim vinom.

Matijče je ravno toliko pogledal v mestne šole, da je postal neumen in se seznanil z

pahnuti s prestola samo zato, ker to naši Nemškutarji in nekateri kratkovidneži med Slovenci in Hrvatji hočejo?

Če bi ne bil poslal srbski kralj svojih hrabrih vojakov v naše dežele, bi bili Lahi danes v Ljubljani, Nemci v Celji in Madžari v Radgoni in Ljutomeru in mi šibki Slovenci med tremi kamni. Trpeli bi hujše, kakor leta 1914 in plačevali povrh Nemcem davke, da bi bili črni, in Nemci bi rekvirirali in morili med našim kmetskim ljudstvom, kakor to delajo sedaj med nemškim. Da se to ni zgodilo in da se ni začela na naši meji nova vojna, ki bi uničila še več naših ljudi, za to se imamo zahvaliti Srbom, ki se jih Nemci bolj bojijo ko živega vraga. To je treba Srbom priznati, to pa je treba tudi pred celim svetom jasno in odločno povedati.

II.

Prosto, neodvisno jugoslovansko državo, našo toliko zaželeno Jugoslavijo torej imamo. Vsak trezen človek razume, da ne more stati ta država, ki se ji sovražniki mnogo korenin populili in mnogo vej posekali, takoj v bujnem cvetu, ko je posijalo solnce svobode nanjo. Naša država se je še komaj porodila. Treba je torej potrpljenja, saj tudi od novorojenega deteta ne moremo zahtevati, da prinese vrečo moke na svet.

A vendar že čutimo dobrote miru. Konec je vseh tistih nasilnih rekvizicij, ki bi bile še mnogo hujše, če bi ne bilo vojni konec, in že

nekaterimi veseljaki in zapravljivci. Poznali so Matijčevo mošnjo, zato so se ga držali kot hlošč rejenega živinčeta. Vlekli in skubili so ga eden bolj ko drugi.

Skoraj sleherni dan je zahajal Matijče med nje in jih siliti ter napajal včasih tudi po par dni skupaj.

Doma pa je žena garala in gospodarila kakor je vedela in znala. Svarila in prosila je Matijčeta, naj se poboljša in ostaja doma, a Matijče ni ljubil nauk.

»Še bo lušno, Marjanca!« — jo je pozdravil tudi danes ter sedel na kuhinjski stol.

»Ja ljuba moja, Matijčeta vse pozna in ljubi. Povsodi ga hočejo imeti pri sebi. Lahko si ponosna, da imaš takega moža! Marsikatera mestjanka me je že pozelela, toda jaz sem zvest Tebi. — Glej, danes se je v mestu ena krasna gospa zalela kar na ulici vame, ampak umaknil sem se ji takoj in rekel: oprostite mama, imam že drugo! — Ali nisem res zvest močic, da se tako odkrito branim očitnih skušnjav?«

»Oh, Matijče, neroden močic si, neroden! Tako lepo bi lahko živel in gospodarila, pa gre vse narobe. Jaz sama ne zmorem vsega, Ti se ne lotiš ničesar in tako gre vse rakovo pot. Ako se ne boš streznil, bodo kmalu dolgotrajnejši naši polji.«

»Marjanca, človek živi samo enkrat! — Zakaj bi toraj ne živel veselo? — Čemu bi

stojijo ameriške ladje polne raznega blaga za jugoslovansko ozemlje v naših lukah in že je prišlo nekaj vlakov v Ljubljano in jih pride te dni nekaj tudi na Štajersko, da si ljudstvo opomore. Kakor vem iz zanesljivih virov, pride v nekaj dneh dovolj živeže k nam.

Nekaj pa, kar nas najbolj teži, obstoja pa še vendar naprej, to je veličanska draginja, ki je navaden človek res ne more več prenašati. Kaj nam pomaga, če je vsega dovolj, če pa zaradi draginje delavec, uradnik in kmet tega ne more kupiti? Kdo je temu kriv? Temu je krivo to, ker naša avstrijska krona nima popolnoma nobene vrednosti. Za avstrijsko krono pač po pravici nikdo neče ničesar dati, ker je ta krona plačilo sredstvo Nemcev, ki nimajo nič drugega kakor dolgove in dolgove. Dokler bo ta ničvredna krona krožila po naši državi, tako dolgo bo tudi draginja ošala. Zato bo naša jugoslovanska vlada v najkrajšem času zamenjala krone z lastnim državnim denarjem, ki ima kredit po celim svetu. Kako se bo vse to zamenjalo in kaj bo z našim vojnim posojilom, to so pa težka politična vprašanja. Ravno tako težko je vprašanje agrarne reforme.

Kdo pa naj reši vsa ta težavna vprašanja, od katerih je odvisna vsa prihodnost naše domovine? Vse to mora rešiti naša vlada in naš parlament. Kaj je to, vlada? Vlada obstoji iz 18 ministrov, ki so vzeti iz raznih političnih strank, iz katerih obstoja parlament. In parlament obstaja iz raznih klubov, v katerih sedijo

grabil in vedno le grabil ter si ničesar ne privoščil? Otrok nimava in za naju je vsega dovolj. — Privoščil si tudi Ti in uživaj, dokler moreš, drugače Ti bo žal še na drugem svetu. Slišal sem namreč, da se človek na drugem svetu ukvarja prav s tistim, kar ljubi in dela tukaj. Meni se bo potemtakem godilo povsodi dobro. — Veš kaj je novega? — Saj Ti pravim — še bo lušno! — Danes sem postal lovec. To bo prijetno! Gospodje so me sprejeli v svojo sredo in z njimi bom pohajal na lov. Staremu logarju sem že naročil, naj mi preskrbi puško.

»Jej, Matijče! Ti si nesrečen človek. Gospoda Te ima za norca in Te trpi pri sebi le radi tega, ker jo napajaš. — Koliko neumnosti si že napravil po njenem nasvetu! Najprvo kolo potem motor in zdaj še puško! Ali se res hočeš na vsak način končati? — Motor Ti je razbil glavo, samo na pol, a puška Ti bo celo. — Kmet naj ostane kmet med kmeti, a gospod naj bo gospod med gospodi! — Zapomni si to Matijče, in ne druži se z gospodo, ki Te vleče in izrablja! Nikdar še nisi imel puške v rokah, pa hočeš streljati?«

»Logar me nauči vsega! On je skušen in previden dedec.«

»Pa tudi hudomušen! Boš videl kako se bodo norčevali in šalili s Teboj!«

poslanci ene in iste stranke. Naš prvi jugoslovanski parlament obstaja iz 7 različnih klubov.

Največji klub je Demokratski klub s 140 člani, v katerem se kaže v resnici pravo jugoslovansko ujedinjenje. Saj so združeni v njem vsa 3 plemena SHS. Naša stranka, ki se razteza po celim jugoslovanskem ozemlju, je stranka največje verske strpnosti, saj niso v našem klubu združeni samo pripadniki katoličanstva, pravoslavja in muslimanstva, v našem klubu sedijo kot delavni člani katoliški, pravoslavni in muslimanski duhovniki. Glavna naloga našega kluba je, da se zbršejo vendar že enkrat vsa nasprotja, ki so obstojala poprej med Jugoslovanom zaradi vere in jezika. Mi hočemo, da prenehajo vsi prepiri zaradi vere, ki so vladali med nami pred vojno, to hočemo in izvajamo na vseh shodih in v privatnem običevanju z vso strogostjo vsi pristaši JDS, naj vam to slikajo strankini nasprotniki tudi drugače.

(Konec prih.)

Političen pregled.

Zborovanje hrvatskih trgovcev in industrijalcev v Zagrebu. — Korupcija po hrvatskih železnicah. Zagreb, 23. aprila. Včeraj se je vršila v trgovski zbornici konferenca hrvatskih trgovcev in industrijalcev o prometnih razmerah v Banovini. Zastopnik trgovskega društva je v svojem referatu ostro pobijal vladno tarifno politiko, ki onemogočuje vsako solidno trgovino, ker tarife vsak čas izpreminja in tako izključuje vsako zanesljivo kalkulacijo. Naši tarifi so sedaj tako visoki, kakor nikjer drugje v Evropi. Referent zahteva, da se ustvari zanesljiva tarifna podlaga in da se novi tarifi vedno pravočasno razglasijo, ne pa, da se uvedejo kar čez noč, kar se je že parkrat zgodilo. Referent slika nadalje neverjetno korupcijo in razmere, ki vladajo sedaj po hrvatskih železnicah. Že, da dospe vagon do namembne postaje, je treba vedno in vedno »mazati«. Na končni postaji velja zopet cele stotake, da postavijo vagon na tak tir, da ga je mogoče raztovoriti. Kljub temu pa zahteva železniška uprava velike pristojbine za shrambo blaga. —

»Z menoj se še ni šalil nobeden in se tudi noben ne bo!« — je vzrotil Matijče ter odjadral iz kuhinje proti bližnjemu gozdiču, kamor je bil povabil logarja, da mu prinese puško in strelivo.

Logar je bil lovec od mladosti. Zrastel je v gozdu, katerega je ljubil nad vse. Vsaka stezica, vsaka votlina, vsako brezno, da skoraj vsako drevo mu je bilo znano. Natančno je vedel kje se drže zajci, kod se pasejo srne, kje poje divji petelin in kot se skrivajo lisice.

• Kaj čuda toraj, ako so se mestni lovci, ki so prihajali tjakaj na lov, popolnoma zaupali njegovemu vodstvu?

Toda stari logar ni bil le skušen lovec, marveč tudi šaljiv in zabaven družabnik. Poznal je vse lovske navade in strasti ter jih zdravil po svoji bistrumnosti.

»Zopet imam enega«, si je mislil, ko je slišal, da je tudi Matijče postal član lovskega društva.

»Gospod Matijče! Le name se zanesite, pa bo prav!« je prigovarjal Matijčetu, ki se je sprva nekoliko plašil puške in lova.

»Počakajte me v gozdu na trati pri Ru-javem kamnu, kamor vam prinesem puško in ondi bova lahko tudi poskusila s streljanjem.«

»Dobro! — Logar, preskrbite mi dobro puško, kajti Vi jih imate na izbero in poznate jih! — Poznate pa tudi mene in veste, da nisem umazan človek. Videli boste, da dobite z menoj dobrega in petičnega prijatelja.«

(Dalje prih.)

Na ta način leži na stotine vagonov na raznih postajah po cele tedne, dočim trpi celo naše javno življenje na pomanjkanju vagonov. Po referentovem mnenju je glavna krivda za te neznosne razmere v tem, da železniška uprava ne jamči več za pravočasno dostavitev prevzetega blaga in da odklanja vsako odgovornost. S tem se goji zavest neodgovornosti, ki povzroča, da se vrši ves promet površno in malomarno. Ta neodgovornost je tudi kriva, da še vedno ni bilo mogoče zaježiti epidemije tatvin in ropov po železnicah in to bo trajalo tako dolgo, dokler ne bodo vsi uradniki solidarno odgovorni za zločine, ki se zgodijo v njihovem območju. — Zastopnik železnice nadkontrolor Bodnar se je izgovarjal s staro pesmijo o pomanjkanju premoga in drugega materiala. Izjavil je, da je pomožni perzonal na železnici tako demoraliziran, kakor še nikdar poprej. Železniška uprava se je obrnila do vlade, da naj dovoli, da se dajo vlakom na razpolago orožniška spremstva. Na zagrebških kolodvorih stoji danes okrog 400 neiztovorjenih vagonov. — Tekom nadaljne debate so iznesli govorniki naravnost neverjetne primere korupcije in tatvin v železniškem prometu. Neki trgovec je med drugim omenil, da mora plačati vsakokrat, kadar hoče imeti kak vagon, 400 do 2000 K napitnine. — Zastopnik železniške uprave je obljubil, da bo storil vse, da se odpravi te nedostatke.

Interim. LDU Berlin, 23. aprila. (Brez-zično) iz Washingtona se poroča: V krogih, ki so bližnji predsedniku Wilsonu, se poroča o dogovoru med alijanci, da se mora Francija in s tem tudi ves svet ščititi proti vsekakšnemu napadu med dobo, ki leži med podpisom mirovne pogodbe in med ustanovitvijo zveze narodov. Ni še gotovo, katero obliko bo imel ta dogovor, ali obliko pogodbe, zveze ali prostega zagotovila. Francija pazisamo na svojo varnost in ako ji dogovor to nudi, je načelno zadovoljna z vsako obliko dogovora. Predsednik Wilson, ki je nazaranja, da nudi zveza narodov, čim se je ustanovila, Franciji zahtevano varnost, je o smotrečnosti začasnega dogovora ravnatoko prepričan, vendar pa želi, zvest svojim načelom, da se dogovor takoj razglasi.

V slavo Zrinjskega in Frankopana

kojih zemeljski ostanki se pripeljejo v nedeljo, dne 27. aprila 1919 ob 5 uri popoldne iz Dunajskega Novega mesta skozi Maribor v Zagreb, priredimo tema 2 jugoslovanskima mučnikoma mariborski in obmejni Slovenci slavnostni pozdrav s sledečim vspeedom:

I. Ob prihodu vlaka v Maribor v nedeljo, dne 27. aprila 1919 ob 5. uri popoldne:

1. Pozdravna salva topov.
2. Sprejem na glavnem kolodvoru:
 - a) Koračnica „U boj“ iz opere Zrinjski (svira voj. g. dba);
 - b) zabistinka (izvaja moški zbor pod vodstvom g. sodnega svetnika Oskara Dev-a);
 - c) Frankopanka (izvaja voj. godba);
 - d) slavnostni govor g. generala Matistra;
 - e) poklonitev vencev raznih korporacij in društev;
 - f) mrtvaške molitve (opravi prevzvišeni g. knezof dr. Mihel Napotnik z veliko svečanostno asistenco);
 - g) častni strelni pozdrav častnih oddelkov karlovaškega, 26. srbskega in mariborskega pešpolka;
 - h) narodna himna „Lepa naša domovina“ in srbska himna (izvaja voj. godba).

II. Ob odhodu vlaka iz Maribora v ponedeljek, dne 28. aprila 1919 ob 8. uri zjutraj:

1. Poslovilni govor (govori g. dr. Medved).
2. Častna salva častnih oddelkov karlovaškega, 26. srbskega in mariborskega pešpolka.

3. a) Slovenska himna „Naprej“;
- b) srbska himna;
- c) narodna himna „Lepa naša domovina“ (izvaja voj. godba).
4. Poslovilni pozdrav topov.

Obmejni Slovenci in Slovenkel

Narodni ponos in ljubezen do bratov Hrvatov nas kliče, da izkažemo čast prvoborcema za skupno jugoslovansko narodno osvobodjenje, ki sta padla kot žrtev največjih zatiralcev slovanstva.

Pridite vsi! Iz Maribora in bližnje okolice na mariborski glavni kolodvor, iz daljne okolice na bližnje postaje, mimo katerih pelje Zrinjsko-Frankopanski vlak. Razobesite povsod zastave, pridite kolikor mogoče v narodnih nošah in z narodnimi znaki. Narodna društva naj se udeležijo slovesnosti z zastavami. Prihod vlaka na posamezne postaje izven Maribora naj se po naznačenem prihodu v Maribor ozir. odhodu iz Maribora primeroma preračuna.

O Zrinjskem in Frankopanu predava v nedeljo, dne 27. t. m. ob 10 uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma g. prof. Pirc.

Dnevne novice.

Podpisujte drž. posojilo!

Ministrstvo za finance v Belgradu je razpisalo dvesto milijonsko državno posojilo. Ker ravno sedaj primanjkuje prilike za plodonosno naganje denarja, bo ta razpis gotovo mnogim dobrodošla priložnost, da varno in dobičkasno naloži svojo gotovino. Denar je v državnem posojilu popolnoma varno naložen, ker za posojilo jamči cela država, ki ima že sedaj take predpogoje za gospodarski razvoj, da ji zavidajo sosedi. Kdor podpiše državno posojilo, koristi ne samo državi, ampak tudi samemu sebi, ker s tem pripomore k temu, da se država hitreje in dobro uredi, da more v težavnih dnevih snovanja in pretvarjanja zadostiti vsaj najnujnejšim potrebam in ustvariti temelje za bodoče blagostanje vsakega posameznika.

Ljudski shod JDS v Studencih se vrši v soboto, dne 26. aprila v tamošnji šoli. Govorijo govorniki iz Maribora.

Shod JDS se vrši v nedeljo 27. apr. po rani maši pri Sv. Marjeti o. P. — po večernicah v Jarenini. — V ponedeljek, 28. aprila ob 8. uri zvečer v Frangešovi gostilni v Hočah. Na vseh shodih govori poslanec Voglar.

Javni shod JDS v Krčevini je bil izvanredno dobro obiskan. Prof. Voglar je govoril o vseh važnih političnih in gospodarskih vprašanjih. V debati sta se oglašila k besedi g. dr. Lipold in dr. Gosak. Shod je vodil jako spretno g. vojni mojster Pust. Po shodu se je ustanovila kraj. org. JDS za Krčevino-Leitersberg. Predsednik g. Pust, odborniki: Pečar, Srb, Žabke, Švarc, Šker, Kolarič, Košenina, Tušak, gospa Pustova, Švarcova in Žabkerjeva.

Občni zbor JDS v Ljubljani je preložen na 11. maj.

Glavno glasilo Jugoslovanske demokratske stranke „Demokracija“ prične izhajati 1. maja. Urednika bosta dr. Rado Jovanović in dr. Slavko Sečurov.

Imenovanja. Deželnovladna konceptna praktikanta Ivan Forčesin in Anton Kosi sta imenovana za vladna koncipista pri okrajnem glavarstvu v Ptuj.

Odslovljeni so nemškutarji dr. Viktor Pavček, sodnik v Rogatcu, Karel Lobinger, sodnik istotam, kanclist Ivan Pajk v Ljutomeru in sodni sluga Winkowitsch v Doberlivesi.

Čudno postopanje nekaterih naših uradov. Nekateri naši uradi menda ne vedo, ali nočejo vedeti, da izbaja v Mariboru edini slovenski dnevnik na Slov. Štajerskem. To je naš »Mariborski delavec«. V vse mogoče časopise, tudi nemške, pošiljajo notice, ki zanimajo občinstvo, le nam ne. Nam je to prav!

Nezdrave razmere v rezervni bolnišnici. V vojaški rezervni bolnišnici so še vedno nemške strežnice, ki ne razumejo besede slovenski. Te strežnice strežejo tudi težko bolnim vojakom, ki marsikaterikrat potrebujejo tolažbe v svojem materinskem jeziku. Prepričani smo, da so te nemške strežnice nastavljene le pomotoma in da jih bo vojaška oblast v kratkem nadomestila s slovenskimi, ki danes hodijo brez kruha okoli.

Ne bodimo pretolerantni. Za Veliko noč je prišlo v Maribor mnogo vojakov, kadetov in častnikov iz Nemške Avstrije. Hodili so po mestu ter kazali svoje nemške kokarde. Lepo je, če dopustimo tem ljudem, da obiščejo svoje sorodnike in se najedo v Jugoslaviji. Ne dopustimo pa, da bi nas ti ljudje izživali. Dobro bi bilo torej, da si dobro ogledamo vsakega nemškoavstrijskega častnika, ki pride v Maribor. Kaj bi se zgodilo jugoslovanskemu častniku, če bi se pokazal v Gradcu.

Nadučitelj Höltschel. V prehranjevalnem uradu še vedno kraljuje Höltschel. Od več strani nam prihajajo pritožbe, kako krivično ravna z našim ubogim slovenskim ljudstvom. Res ubogim delavcem jemlje ubožne družinske pole, medtem ko njegovi prijatelji Nemci uživajo največje ugodnosti. Čudimo se, da naši merodajni krogi nimajo toliko moči, ali toliko volje, da bi pognali za vselej tuje elemente iz slovenskih uradov. Höltschel je tudi kričal: »Diese Hausmeisters, die windische Bagage hat nie genug«.

Pogodba med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo. V kompenzacijski pogodbi med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo sta se za vplačevalnici za kompenzacijsko blago določili Praška kreditna banka v Belgradu in pa »Deutsches Reichsches Warenverkaufsbureau« na Dunaju. Praška kreditna banka v Belgradu ima po vsej Jugoslaviji podružnice in pa bančne zveze. Promet med nemško-avstrijskimi in jugoslovanskimi trgovci se vrši na ta način, da se jugoslovanski kupec pred sklepom kupčije z nemško-avstrijskim prodajalcem prijavi »Centralni upravi« v Belgradu in od nje zahteva, da se nemško-avstrijskemu blagovnoprometnemu biroju nakaže faktorni znesek. To nakazilo prejme potem nemško-avstrijski dobavnik. Ko ta predloži prejeto nakazilo, se mu izroči izvoznica. Plačilo izvrši »Warenverkehrsbureau«. Obraten postopek se zgodi, kadar nemško-avstrijski kupec dobavi blago iz Jugoslavije.

Potni promet. Poverjeništvu za notranje zadeve je razglasilo v uradnem listu št. L XXVII dne 18. aprila t. l. naredbo o potnem prometu in sicer za notranji promet: »1. Vsaka oseba, ki hoče potovati izven svoje občine v katerikoli kraj kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, mora imeti potno izkaznico. Potne izkaznice za potovanje v dotične srece, oziroma okraje, izdajajo občinske oblasti, za potovanja izven srece ali okraja pa srezka načelnštva, odnosno okrožna načelnštva za okrožna mesta, redarstvena poglavarstva svobodnih municipalnih mest in kotarske oblasti, v Dalmaciji in Sloveniji pa okrajna glavarstva, oziroma policijske oblasti, pristojne za izdajanje potnih listin. 2. Onim, ki potujejo v kraje severno od Save in Donave, nadeja se onim, ki potujejo izven svojega okraja, ležečega preko Save in Donave, mora vidirati potno izkaznico še krajevna vojaška oblast. Za potovanje v okolišju svojega okraja, tudi če leži severno od Save in Donave, vizum vojaške oblasti ni potreben. 3. Potne izkaznice se smejo izdajati z v javnostjo največ enega meseca, vi-

dirati pa se morajo (točka 2) pri vsakokratnem potovanju razen v primerih krajevnega prometa, ako oblast, ki je pristojna za izdajanje izkaznic, po svojem preudarku odloči, da se vidirajo samo enkrat in da ta vizum velja za vso dobo veljavnosti izkaznice same. Izkaznica se mora pokazati na vsako zahtevo policijskim ali vojaškim organom.« V območju Štajerskega obmejnega poveljstva se vidirajo potne listine pri postajnem poveljstvu dotičnega kraja, kjer posadke ni, pa bližnja orožniška postaja. V Mariboru bode vidiralo potne izkaznice mestno poveljstvo.

Mariborski »Sokol« se vdeležil slavnosti v spomin Zrinjskemu in Frankopanu, kojih zemeljski ostanki se pripeljejo v nedeljo, 27. t. m. v Maribor, korporativno s zastavo. Vsi člani v kroju se zbirajo ob 4. uri v Narodnem domu. Pričakuje se tudi udeležba drugih obmejnih sokolskih društev. Odbor.

Mariborske »Sokolske« župe občini zbor se vrši dne 27. aprila t. l. ob 1/2. uri popoldne v Narodnem domu in ne 30. aprila, kakor zadnjič naznanjeno. — Dnevni red ostane.

Krajevni odsek v Mariboru društva pogodbenih državnih uradnikov za Štajersko ima svoj redni občini zbor dne 10. majnika 1919 ob 6. uri zvečer v gostilni Šinko v Mariboru, Sodnijska ulica, z običajnim sporedom. Vsi člani se pozivljajo, da pridejo polnoštevilno. Odbor.

Sol. Občinski gospodarski urad je bil primoran, nabaviti za mesto Maribor potrebno sol iz inozemstva in plačati poleg visokih cen in voznine še carino. Vsled tega se sol ne more prodajati več po starih cenah, ampak se je mora cena zvišati. V prodaji na drobno bode stala sol od ponedeljka dne 28. t. m. 1 K 20 v. za kg. Ker znaša carina sama 25 v. za kg, s tem povišanjem cene torej niti carina ni plačana, zato pa se bode ta sol izdajala izključno v mestni prodajalni na nakupovalne pole po 1/4 kg na teden za osebo.

Krompir, prvovrstni, za seme in jelo, se dobi po 1 K za kg na Mestnem trgu (Rathausplatz) št. 9.

Uboga hroma žena prosi usmiljena srca podpore. Darove sprejme upravništvo »Mariborskega delavca«.

Dopisi.

Brezno v Dravski dolini. Cujemo, da naš nemškutar Germuth brez ovire naročuje in prodaja moko in koruzo. Nedavno je baje dobil večjo pošiljatev bele moke na naslov občine Rdeči breg. Treba bi bilo pojasniti, kako je to mogoče. Ravno tako bi bilo treba pojasniti o oni vreči bele moke, ki jo je po Germuthovem posredovanju v velikem tednu dobil odslovljeni šentlovrenški nadučitelj Moge. Protekcije ne sme biti nikjer, najmanj pa nasproti nemškutarjem.

Zadnje vesti.

Naša koroška fronta.

LDU. Ljubljana, 25. aprila. Uradno poročajo: 24. t. m. zvečer je obstreljevalo nemško topništvo različne naše posadke ter oddalo tudi nekaj strelav na kolodvor Sinjčaves. Naše topništvo je odgovarjalo. Pri Dobrovi smo zavrnili sovražne patrulje.

Zastopnik deželne vlade za Slovenijo pri slavnosti prevoza hrvaških mučnikov.

LDU. Ljubljana, 25. aprila. Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani odpošlje kot svojega zastopnika k sprejemu vlaka z zemeljskimi ostanki Zrinjskega in Frankopana v Maribor poverjenika dr. Karla Verstovška, ki bo ondi v imenu deželne vlade pozdravil došle

goste in na to spremil vlak do Zagreba, kjer se bo kot vladni zastopnik udeležil vseh slavnosti.

Italijani odhajajo iz Pariza.

LDU. Amsterdam, 24. aprila. Glasom Reuterjevega poročila iz Pariza je Orlando izjavil, da bodo njegovi tovariši morda ostali še par dni v Parizu. Pripomnil je »zapuščam Pariz ne za to, da pretrgam stike z našimi zavezniki, marveč jih bomo samo prosili, da prevzamejo varstvo naših interesov«.

Kriza na mirovni konferenci se reši.

LDU. London, 24. aprila. (ČTU). Reuter javlja iz Pariza vest, glasom katere bo kriza v Parizu v zadnji uri dogovorno rešena.

Kompenzacijski dogovori z Nemško Avstrijo.

LDU. Dunaj, 24. aprila. (DKU.) V zadnjem času so se sklenili z Jugoslavijo, Zahodno Ukrajino, Romunijo in Ogrsko kompenzacijski dogovor. Pogodba z belgrajskim institutom, sličnim z »Warenverkehrsbureaujem« na Dunaju, je menjalna pogodba, glasom katere se ima od obeh strani dobavljati blago v enaki vrednosti. Pomen pogodbe z Zahodno Ukrajino tiči v tem, da preskrbuje Nemško Avstrijo z izdelki mineralnega olja, romunska pogodba pa ji osigurava najprej 6000 ton mineralnega olja, daje ji pa opcijo za nadaljnjih 14.000 ton. Nemška Avstrija pa ima dobavljati industrijske izdelke v enaki vrednosti, predvsem železniški material.

Italijanski eroplani na Dunaju.

LDU. Dunaj, 25. aprila. (ČTU.) Včeraj popoldne je dospelo 12 italijanskih eroplanov pod vodstvom italijanskega stotnika Cesarinija iz Padove. Spustili so se na tla na letališču v Aspernu. Preleteli so daljavo Padovo — Dunaj v dveh urah.

Poljaki prodirajo.

LDU. Amsterdam, 24. aprila. Glasom Reuterjevega poročila, je poljska vojska na Litvi pričela na fronti 150 milj z ofenzivo in prodira. Poljaki so dobili velik plen.

Italijani zapuste Pariz. — Izjava Orlando.

LDU. Pariz, dne 24. aprila. (DunKU.) (»Agence Havas«.) V porazgovoru z zastopnikom »Agence Havas« je snovil izjavil ministrski predsednik Orlando: Izjava predsednika Wilsona, oddana nepričakovano v uri, ko smo z največjim naporom izkušali doseči spravo, katere lojalnost bi zajamčila uspeh, je presenetila mene kakor tudi moje tovariše na konferenci kar najmočneje. V takih razmerah nismo mogli skleniti nič drugega, nego to, kar smo sklenili: prenehati sodelovanje pri konferenci, ker nam je izginilo upanje, da se udeležiti italijanski problem prijateljskim putem. Svoje stališče obrazložim jutri v poslanici na italijanski narod. »Matin« objavlja več porazgovorov z italijanskimi delegati. Orlando spominja na to, da so Italijani pri podpisu premirja Avstrije zahtevali gotove pridržke glede nekaterih izmed 14 članov, zlasti glede člana IX. Salandra je izjavil, da zapusti Pariz, ne zato, ker se je razprl na konferenci, temveč samo zaradi tega, ker se Orlando, čigar navzočnost je potrebna v Rimu, ne bo več udeležil konference.

Meja med Nemško Avstrijo in Italijo.

LDU. Pariz, 24. aprila. (ČTU). Nova meja med Nemško Avstrijo in Italijo je končnoveljavno določena. Meja teče severno od Brennerja.

Nedeljska predstava „Graničarji“

se preloži vsled Zrinjsko-Frankopanske slavnosti od 1/4. ure popoldne na 1/2.8. uro zvečer.

Prijatelje šahove igre

vabimo k pogovoru za ustanovitev kluba. Se-
stanek v petek, 25. aprila, v 1/8. uri zvečer
v kavarni „Terezinji dvor“.

Železne zložljive

vrtni stole

se proda v večji množini v Ljubljani, Kolo-
dvorska ul. 31 (goštilna).

Dragotin Riedl, brivec

Maribor, Tegetthoffova cesta 21

se najboljši priporoča vsem cenjenim gospodom.

Poslano!

Založba Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani se
usoja p. n. občinstvu naznaniti, da pripravlja izdajo

Velikega slovenskega vzor- nega spisovnika

izpod peresa gospoda profesorja Henrika Podkrajška.
Spisovnik, okoli 350—400 strani, bo v kratkem izšel
in bo obsegal izbrano zbirko pisem, listin in vlog za
zasebnike, trgovce in obrtnike. Izkratka, spisovnik bo
neogibno potreben svetovalec v vseh vprašanih in
pravnih zadevajočih gospodarski promet.

Naročila pred izdajo, ki so potrebna spričo
majhne naklade zaradi težko pri nabavi papirja,
sprejemajo vse knjigarne.

Semena

vrtnarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako
vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr.
Solijin trg

Prvovrstno blago! Fino izdelano in trpežno!

Grablje iz drinovega lesa

	nenasajene (čeljusti) —	nasajene
s 15 zobni kos . . .	K 2'20	K 3'20
s 17 „ „ . . .	K 2'40	K 3'50
s 20 „ „ . . .	K 2'50	K 3'80
s 24 „ „ . . .	K 2'90	K 4'40

Sita

1. iz žime za moko	9 col v premeru kos	K 12'—
	11 „ „ „	K 12'50
	12 „ „ „	K 13'—
	13 „ „ „	K 15'—
	14 „ „ „	K 17'—
	16 „ „ „	K 19'—
2. iz žice iste velikosti kos	K 2'—	ceneje
3. iz pocinjene žice za pasiranje		
	6 1/2 col v premeru kos	K 12'—
	8 „ „ „	K 13'—
	9 „ „ „	K 14'—
	10 „ „ „	K 15'—

Skafi

za vodo iz klanega smrekovega lesa z železnimi
obroči kos K 13'—, K 9'— in K 8'—.

Cambohi

okrogle košare za travo — iz lesa pletene — skupaj
(velike, srednje, manjše) kos K 8'50.

Pri večjih naročilih **znaten** popust. — Povzetje —
ali denar vnaprej.

Agentura in komisija

Slavko Farkaš

Lukavci, p. Križevci pri Ljutomeru.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

1. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Od sobote 26. do 29. aprila 1919

Giuffelino in njegova družina

Šaljiva slika

Ribolov morske ribe

Po naravi

Senca preteklosti

Drama v 4 dejanjih

V sredo 30. aprila

novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 6. in 8. uri, v ne-
deljah in praznikih ob 1/3., 4., 6. in 8. uri zvečer

1 vagon krušne moke

1 „ koruzne „ 1 „ sadnih korbic

(iz šib pletene) od 5—50 kg vsebine

proda takoj po nizki ceni

importna in eksportna trgovina

Ferdo Sert

Maribor, Koroška ul. 21

Karbidove svetilke

stoječe in viseče, ter gorelci v veliki izbiri. —
Karbid v vsaki množini se prodaja po nizkih
cenah.

Za preprodajalce izdaten popust.

Zahtevajte cenik!

C. Th. Meyer

Maribor ob Dr., Zg. Gosposka ulica št. 39.

Ob sobotah zaprto.

Somišljeniki!

Zahtevajte po vsih gostilnah,
kavarnah in brivnicah „Mari-
borskega delavca“!

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih tr-
govinah in tobakarnah:

Weigl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Weigl Ivanka, Gosposka ulica
Mahalka J., „ „
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „ „
Schifko Terezija „ „
Schifko Marija, Melje „ „
Pichler Ana, „ „
Jurko Marija, Koroška cesta
Lackner J., Vitrinjska ulica
Kos A., Marijna ulica (pri sodniji)
Scheidbach H., Magdalenski trg
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul.
Kresnik Ana, „ „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor
Leber F., Koroški kolodvor

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80.000.000
in rezervnega zaklada „ 2.500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in ob-
ligatornemu odplačevanju dolga.

**V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.**

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru.